

Vittskövle slott

Vittskövle är ett slott som ligger i Vittskövle i Kristianstads kommun söder om Åhus vid Hanöbukten. Byggnaden en av de bäst bevarade renässansborgarna i Sverige och det är Skånes största borgbyggnad med över 100 rum. Slottet är idag privatbostad i släkten Stjernswärds ägo.^[1]

Innehåll

- Historia
- Svensktiden
- Bilder
- Noter
- Vidare läsning
- Externa länkar

Historia

Vittskövle omtalas tidigast vid 1200-talets mitt som *Egeside*, omkring 4 kilometer nordöst om det nuvarande slottet, vid Helge ås utlopp i Yngsjön. Det ägdes då av bröderna Harald och Holger Egeside. Genom gifte kom det på 1300-talet till danska Brahesläkten. Under medeltidens sista år tillhörde det Lunds ärkebiskop, men återkom till Brahesläkten efter reformationen.

Jens Brahe rev den medeltida gården som låg strax norr om Vittskövle kyrka och började resa en ny vattenborg på pålar i sankmarkerna runt 1553. Slottet är uppfört som en fyrlängad försvarsborg i tre våningar och med två diagonalt ställda hörntorn, från tornen kunde man bestryka alla vägar med kanoneld. Slottets översta våning har fortfarande spår av skyttegångarna som löpte längst takfoten. Ovanför slottsportalen i den nya renässansborgen finns fortfarande en inskrift kvar med släkten Brahe och Billes namn. Sonen Henrik Brahe slutförde borgbygget 1577. Han fick bara en dotter, Margareta, som gifte sig med Christian Barnekow och Vittskövle övergick till släkten Barnekow vid Henrik Brahes död 1587.

Svensktiden

Vid freden i Roskilde 1658 tillföll Skåne Sverige och svenskarna utnyttjade dåvarande slottsherre Christian Barnekow i propagandasyfte, han utsågs till vicepresident i Göta hovrätt och släkten Barnekow introducerades i Riddarhuset 1664. Vittskövle försågs i maj 1678 med försvarsanläggningar då svenskarna hade återerövrat Kristianstad, som efter krigets slut fick förfalla.

På 1700-talet brann det nordvästra tornet och spiran byggdes till i romantisk medeltidsstil. Parken och trädgårdarna byggdes främst av Adolf Fredrik Barnekow (1744–87) med en från bogen vinkelrätt utlagda trädgård med lusthus, fiskedammar och turkiskt tårn.^[2]

Vittskövle slott	
Slott	
<div></div>	
Vittskövle slott	
Land	 Sverige
Landskap	Skåne
Kommun	Kristianstad
Ort	Vittskövle
Koordinater	55°51′17″N 14°08′00″Ö
Kulturmärkning	
Enskilt byggnadsminne	29 september 1966
- Beteckning i BBR	Vittskövle 95:1
Byggherre Ägare	Jens Brahe familjen Stjernswärd
Byggstart Färdigställande	1553 1577
Arkitektonisk stil	renässans

I början av 1800-talet nyinreddes borgen med bl.a. vägg- och takmålningar av Christian Laurentius Gernandt. Släkten Barnekow hade dock inte råd att hålla godset och det köptes 1826 av bankiren Jonas Hagerman, som senare överlät det till brodern Gustaf Hagerman. Genom arv och köp tillföll Vittskövle 1839 hovmarskalk Rudolf Hodder Stjernswärd (gift med Gustaf Hagermans dotter Marie), som lät bygga ut trädgården med en engelsk park och flera ekonomibyggnader i medeltida stil.^[3]

1915 såldes merparten av godset till Egnahemsrörelsen^[4] i Kristianstads län och resten av godset och slottet ombildades till familjebolaget AB Widtsköfle. Idag har godset en areal på 2 800 hektar och ägs av Carl-Georg Stjernswärd. Parken är öppen för allmänheten.

Vittskövle slott

Bilder

Noter

- ¹ ^ Källa Nationalencyklopedin 2007-07-10^[1] (http://nationalencyklopedin.se/jsp/search/article.jsp?i_art_id=344961)
- ² ^ Källa. Sylve Åkesson, Skånska slott och Herresäten 2007-07-10^[2] (http://www.algonet.se/~sylve_a/vittskle.htm)
- ³ ^ Källa Nationalencyklopedin 2007-07-10^[3] (http://nationalencyklopedin.se/jsp/search/article.jsp?i_art_id=344961)
- ⁴ ^ Politiskt initiativ för att låta jordbrukare köpa egna bostäder och jordbruksfastigheter och motverka utvandring och inflyttning till städerna. Källa Nationalencyklopedin 2007-07-10^[4] (http://nationalencyklopedin.se/jsp/search/article.jsp?i_art_id=159339)

Vidare läsning

- Gods och bönder från högmedeltid till nutid : kontinuitet genom omvandling på Vittskövle och andra skånska gods* Lund: Nordic Academic Press. 2006. Libris 10289418. ISBN 978-91-89116-59-7
- Lindgärde, Kristina (1997). *Det romantiska rummet : två väggmålningar på Vittskövle slott*. Lund: Lunds universitet. Institutionen för konstvetenskap. Libris 2268420

- Skansjö, Sten (2004). "Vittskövle : medeltidaprivatborg i Helgeådalén".*Ale* 2004:4,: sid. 28-36 : ill. 0345-0708.ISSN 0345-0708. Libris 9760281
- Vittskövle slott : vårdplan, 2008 : Vittskövle socken, 1144 : Kristianstad kommun : Skåneän*. Rapport / Regionmuseet Kristianstad, Landsantikvarien i Skåne, 1651-0933 ; 2008 :78. Kristianstad: Regionmuseet Kristianstad, Landsantikvarien i Skåne. 2008Libris 11780357
- Åberg, Alf (1966).*Kungaslott och adelsborgar från vasatiden / [text:] Alf Åberg ; [foto:] Ola Ege*. Stockholm: Forum. sid. 148-153. Libris 700038

Externa länkar

- Wikimedia Commons har media som rörVittskövle slott

Slott i Skåne

Alnarp · Barsebäck · Bellinga · Bjärsjöholm · Bjärsjölagård · Björnstorp · Bollerup · Borgeby · Bosjökloster · Bäckaskog · Börringekloster · Charlottenlund · Christinehof · Dybäck · Ellinge · Glimmingehus · Gyllebo · Gärsnäs · Hanaskog · Herrevad · Hjularöd · Hovdala · Håckeberga · Högestad · Jordberga · Karsholm · Kastberga · Klågerup · Knutstorp · Krageholm · Krapperup · Kronovall · Kulla Gunnarstorp · Kvesarum · Kärnan · Landskrona · Löberöd · Malmöhus · Maltesholm · Marsvinsholm · Näsbyholm · Osbyholm · Ovesholm · Pålsjö · Rosendal · Råbelöv · Rönneholm · Rössjöholm · Sinclairsholm · Skabersjö · Skarhult · Smedstorp · Snogeholm · Sofiero · Svaneholm · Svenstorp · Sövdeborg · Tommarps kungsgård · Toppeladugård · Torup · Tosterup · Trolle Ljungby · Trolleholm · Trollenäs · Tunbyholm · Vannaröd · Vanås · Vegeholm · Viderup · Vittskövle · Vrams Gunnarstorp · Örenäs · Örtofta · Örup · Össjö · Övedskloster

Hämtad från "https://sv.wikipedia.org/w/index.php?title=Vittskövle_slott&oldid=43221215"

Sidan redigerades senast den 2 juli 2018 kl. 18.39.

Wikipedias text är tillgänglig under licenserCreative Commons Erkännande-dela-lik 3.0 UnportedFör bilder, se respektive bildsida (klicka på bilden). Se vidareWikipedia:Upphovsrättoch användarvillkor.